

نیشانه یین سه ره تای:	نیشانه یین گران:
<ul style="list-style-type: none"> • میزکرا به رده وام • تیبوونا زیده • ههشکبووشنا ده فی • زیده بوونا ئاستا شه کرا خوینئ 	<ul style="list-style-type: none"> • برچیبوونا زیده • سسبوون • بیهنکشاندا دژوار • ئیشا زک
	<ul style="list-style-type: none"> • دلرابوون / قه ره شین • نیشانه یین کیمافبوونئ • هه بوونا بیهنا ئەستۆئ ل بیهنا کو دهرده که قه • کیمبوونا ستا هه شیارین، کۆما

که نگئ ژبو پیفاندنا کیتۆنا خوینئ باشه؟

کیتۆنان خوینئ ده مه کئ بیقه کو ئاستا شه کرا خوینا ته هه ریکیم **14 mmol/l** به ئان بیی سه ده مه که تایهت هالی ته خه راب بووه.

کارین کو دقئ ل گۆری قاسین جوورجوور ئین شه کرا خوینئ پیک بینی*

شه کرا خوینئ 14 mmol/l یا هه ریکیم	شه کرا خوینئ یا ل بن 14 mmol/l	
خه ته را ئاشکرا بوونا کیتۆناسیدۆز. بله ز دۆکتۆر بکه قه تیکلین.	خه ته را ئاشکرا بوونا کیتۆناسیدۆز. بله ز دۆکتۆر بکه قه تیکلین.	کیتۆنان خوینئ 3.0 mmol/l ئان پرت
هه وحتیا ته ب ئەنسۆلینئ هه یه **. ده ستوورکارین کۆما خزمه تین ده رمانی بشۆپینه. خه ته را کیتۆناسیدۆز، دگه ل بژیشک بکه قه تیکلین.	دقئ ده رده م که ربۆهیدرات مه سرفه بکی و په نگه ئاستا بکار ئانینا ئەنسۆلینئ زیده بکی **. خه ته را کیتۆناسیدۆز، دگه ل بژیشک بکه قه تیکلین.	1.5-2.9 mmol/l کیتۆنان خوینئ
هه وحتیا ته ب ئەنسۆلینئ هه یه **. ده ستوورکارین کۆما خزمه تین ده رمانی بشۆپینه. پشته 1-2 سائەتان دیسان شه کرا خوینئ و کیتۆنا خوینئ بیقه.	دقئ ده رده م که ربۆهیدرات مه سرفه بکی و په نگه ئاستا بکار ئانینا ئەنسۆلینئ زیده بکی **. پشته 1-2 سائەتان دیسان شه کرا خوینئ و کیتۆنا خوینئ بیقه.	کیتۆنان خوینئ 0.6-1.4 mmol/l
نیشانه یا کیتۆناسیدۆزئ نایئ دیتن. پشته 1-2 سائەتان دیسان شه کرا خوینئ و کیتۆنا خوینئ بیقه.	نیشانه یه ک ژ کیتۆناسیدۆز نایئ دیتن، سه ده مه یین دن ئین نیشانه یان هه لکۆلینه.	کیتۆنا خوینئ ژ پرت 0.6 mmol/l

* ل گۆری ریتموونین نافه ندین بژیشکی ISPAD یا سالا 2009، ریتموونین نه ته وه یی یین سوئدئ ل بارا شیرۆفه یا ئەنجامین کیتۆنا خوینئ هین نه هاتنه ناماده کرن.

** ئاستا کیتۆنا خوینئ په نگه د هه یاما سائەتا ده سپتیکن پشته لیخستنا ئەنسۆلینا زیده بچه ژۆرئ، لئ پشته ب ناوایه کی به رچااف وه ره خوارئ.

ŞEKIRA XWÎNÊ YA NIZIM

Bilez destpê bike >(Şekira xwînê bin 3.5-4.0 mmol/l)

NÎŞAN:

- xwêvdan, serêş, sergêjbûn
- Birçîbûn
- Lerizîn
- Lêdana dilî bi tundî
- Astengiyên meyînê
- Tehrîk, bihêrsbûn
- Xwevûyî

KIRYAR:

- **bi nîşaneyên sivik** bikaranîna hebên dekstroze, karbohîdratên şêlav wek vexwarinên şeker şîrîn an ava mêweyê.
- **bi destpêka lezgîn** bi nîşaneyên û yan eger ev ji 10–15 deqeyan, zêdetir dubare/zêde bibin karbohîdrat. Eger danê nanxwarina we ya pêş zêdetir ji 30-45 deqeyan be, pêwîste hûn ji bo bergirî kirina ji derketina nîşaneyên, navdanek xwarinê bixwin. Eger kesek nekare qurt bike, vexwarinê nedenê.
- bi nîşaneyên wekî girtina damaran yan ji dest dana hişyariyê, **bilez ligel bijîşk/nexweşxaneyê pêwendiyê bigirin!**

SEDEM:

- Bikaranîna zêde ya însulînê
- nexwarina rizqî, danê xwarinê yê paşketî
- Çalakiyek fizîkî bêyî xwarina bêhtir karbohydrat an kêmkirina rêjeya însulînê
- Alkol

ŞEKIRA XWÎNA BILIND

Ketoasidosis, destpêkek hêdî

NÎŞAN:

- zêde tînîbûn
- zêd mîstin
- mandbûn
- nêzîna nezalal
- destçûna elaqeya xwarinê
- dilrabûn
- Verêşan
- êşa mede
- bêna asetone
- bêsihetin

KIRYAR:

- Pîvana Şekira xwînê û ketone xwînê
- Lêdana însulînê, eger pêwîstbe karbohîdrata lezgîn
- pey lînêrînen bijîşkî û lînêrînen nexweşxaneyê bigerin

SEDEM:

- Infeksiyon, germahî
- bikaraneana însulînê
- rêjeya nekêrhatî ya xwarinê û bikaranîna însulînê
- radestkirina şaş di pûmpa însulînê
- dermana bi bergirîkera SGLT-2 dikare Ketoasîdosê weşêre

.....
Doktora/ê / hemşîreya min hejmara telefonê